

Trpělivý Bůh, který nás podepírá

Základ kázání: Lukáš 13:1-9

1. čtení: Jakub 4:11-17

ÚVOD: ODKUD ZLO?

Milí bratři, milé sestry, milí přátelé v Kristu,

odkud se ve světě bere zlo? Je zlo výsledkem naší svobody, kterou my lidé žel neumíme vždycky správně užívat? Jinými slovy: Je zlo ve světě lidským výdobytkem? Může za veškeré zlo člověk? Nebo má zlo svou vlastní podstatu a na lidech nezávislou existenci? Je to ďábel, který nám lidem ubližuje? Anebo naopak zlo ve světě vůbec neexistuje, jen my lidé některé události vnímáme jako zlé a nazýváme zlými? A co Bůh? Sesílá Bůh zlo do našeho světa? Nebo mírněji řečeno: Dopouští zlo tím, že mu často aktivně nebrání?

To jsou těžké otázky, které se někdy vynoří při četbě tohoto biblického oddílu. Otázky, které se ovšem mnohem častěji objevují při sledování televizních zpráv. A drtivě na nás doléhají tehdy, když se my sami setkáme se zlem „tváří v tvář“.

I. POSTOJ TĚCH, KTEŘÍ PŘINÁŠEJÍ HROZNOU ZPRÁVU

No, ti lidé, kteří přišli za Ježíšem, by těmto otázkám možná vůbec nerozuměli. Zřejmě by nevěděli, o čem se to bavíme, nad čím vlastně přemýšlíme.

1. Tak za prvé: **Tyto lidi zřejmě žádné obtížné otázky netrápily.** Oni se Ježíše na nic neptají. Přicházejí za ním a vyprávějí mu o jisté skupině Galilejců, obyvatel severního Izraele, které Pilát nechal zmasakrovat. Pilát nebyl žádný lidumil, to se obecně ví. Na lidských životech mu pramálo záleželo. Možná, že tehdy chtěl preventivně ukázat svou sílu. Nebo byl podezřívavý a cítil revoluční potenciál v tom, že nějaká skupina vznětlivých Galilejců přichází obětovat do jeruzalémského chrámu. A tak je římský vojáci na jeho rozkaz pobili. K takovým událostem v té době a v tom regionu docházelo poměrně často.

2. Dále: **Tyto lidi vůbec nezajímá, odkud se ve světě bere zlo.** Oni neřeší, kdo za celou tu katastrofu může, kdo to vlastně způsobil. Byl to snad Pilát? Nebo ti vojáci? Nebo náhoda: Tedy že Galilejci byli ve špatný čas na špatném místě? Nebo Satan? Nebo snad Bůh? Ano, podle nich za tím vším stojí Hospodin sám. Hospodin, který si ke svým záměrům použil Piláta a jeho vojáky.

3. A proč si myslí, že to krveprolití má na svědomí Bůh? Cožpak se domnívají, že snad Hospodin je původcem zla ve světě? Ale kdeže! Tak padlí na hlavu nejsou. Asi by nám řekli: *A proč mluvíte pořád o zlu? Nás teď nezajímá zlo. Nás zajímá spravedlnost. Spravedlivý Bůh vykonal skrze Piláta a jeho vojáky spravedlivý skutek, spravedlivý trest.*

4. A nakonec: Celé toto uvažování se týká druhých lidí, všimli jste si toho? Ne těch, kteří přinesli tu zprávu Pánu Ježíši. Ti živí, kterých se ta katastrofa vůbec nedotkla, přemýšlejí nad tím, proč jsou ti Galilejci po smrti. A zdá se, že i v této věci mají jasno. Galilejci byli hříšníci. Proto je Pilát z Božího spravedlivého dopuštění, či snad na přímý Hospodinův rozkaz nechal pobít. Bůh je potrestal za jejich hřích. Tečka.

A co z toho všeho vyplývá? Že ti lidé, kteří referovali Pánu Ježíši o těch neblahých událostech, **jsou namyšlení. Myslí si o sobě, že jsou lepší než ti Galilejci, jejichž krev smísil Pilát s krví jejich chrámových obětí.** A zřejmě to je ten největší důvod, proč o tom Ježíšovi vyprávějí. Chtějí se ujistit, že je samotné ta katastrofa nepostihla proto, že oni jsou dobří lidé. Že vůči Bohu a vůči lidem nemají žádné dluhy. Bůh je nepotrestal, na rozdíl od těch hříšníků ze severu. On je totiž neměl za co potrestat. Oni jsou jistě zbožnější, spravedlivější, milejší, pracovitější, pečlivější, moudřejší a laskavější.

II. JEŽÍŠOVA REAKCE: OBRAŤTE SE!

Bratři a sestry, teď je třeba správně pochopit Ježíšovu odpověď:

- ² *On jim na to řekl: „Myslíte, že tito Galilejci byli větší hříšníci než ti ostatní, že to museli vytrpět? ³ Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni podobně zahynete.“*

Vyjděme z toho, že Ježíš tyto judské novináře a sběratele senzací vede k pokání. *Čiňte pokání. Obráťte se. Proměňte své smýšlení. Revidujte své postoje. Překopejte svůj pohled na svět, na sebe, na druhé lidi a na Boha. Změňte svůj život.*

1. V čem přesně však spočívala ta jejich převrácenost? V první řadě v tom, **že si mysleli, že jsou lepší než druzí lidé.** Že jsou zbožnější a hodnější, než ti padlí Galilejci. A to je výraz lidské namyšlenosti. To je projev pýchy.

Milí přátelé v Kristu, pýcha se podobá koťatům. My jsme si nedávno pořídili dvě koťata. A od té doby se nestačím divit, jak se vždycky dokážou nějak prodrat do domu, nebo obecně tam, kam podle nás nesmějí. Stačí chvíličku přivřené dveře a šup, už si to brázdí po celém sklepe. Nebo když jsme se balili na dovolenou a já skládal zavazadla do auta, málem jsme se vydali na cestu s nimi. Nevšimli jsme si, že se v nestřežený okamžik uvelebila v kufru auta. Pýcha se chová jako ta koťata. Ani se nenaděješ, člověče, a už se v tobě uvelebí. Ani si toho pořádně nevšimneš, a pýcha už ovládá tvé myšlení, tvé postoje.

Proto i Bible tak často brojí proti lidské namyšlenosti a pýše. (Např.: Př 16:18; 21:4; Ř 12:3; 1K 10:12) Protože s pýchou máme problémy všichni. Proto nás Písmo tak často vede k pokoře. Protože pokora je nedostatkovým zbožím v našich životech. (Např.: Mt 18:29; Ko 3:12; Jk 4:6; 1Pt 3:8)

A my křesťané musíme navíc zápasit s pyšnou vírou. S náboženskou pýchou. S tím vnitřním, často nevysloveným a před druhými lidmi skrývaným postojem, že jsme lepší křesťané, věrnější, ano i pokornější než ostatní lidé. Také laskavější vůči druhým, oddanější Bohu, pracovitější, udřenější a upocenější na vinici Páně, než naši souvěrci. Nás přece musí mít Pán Bůh v oblibě... Laskavý Pán nám ovšem vcelku tvrdě odpovídá:

- *nebudete-li činit pokání z vaší pýchy a namyšlenosti, všichni podobně zahynete.*

2. S tou náboženskou pýchou jde ruku v ruce další problém. Další neduh, z kterého bychom i my měli čas od času činit pokání. **Je to necitlivost vůči našemu okolí.** Je to bezcitnost vůči našim bližním. Na Galilejce, kteří přinášejí oběti Hospodinu, vlítnou římsí vojáci a povraždí je. A co udělají ti, kteří se o tom masakru dozvědí? Vezmou snad svíčky a zapálí je na tom pietním místě? Nebo se domáhají vysvětlení celé situace? Stěžují si na Piláta, kudy chodí, aby si toto v jejich zemi vůči ubohým poutníkům příště nedovoloval? Navštíví rodiny těch zavražděných lidí? Modlí se společně v chrámu za ty, kteří takto neblaze skončili i za jejich nejbližší? Dovolávají se snad se slzami v očích Božího zastání, Boží pomoci? Ne! Oni přicházejí za Ježíšem proto, aby se ujistili, že jsou lepší než ti pobití Galilejci. A tím ukazují svou necitlivost vůči problémům tohoto světa. Bezcitnost vůči lidem, kteří trpí a pláčou, trápí se a naříkají. Těmto superhrdinům víry chybí to nejdůležitější: Láska. Láska k lidem. Soucit. Milosrdenství. Solidarita. Proto musí slyšet z Ježíšových úst to příkré napomenutí:

- *nebudete-li činit pokání z vaší bezcitnosti vůči druhým lidem, všichni podobně zahynete.*

3. A je tu ještě jedna závažná skutečnost, od které by se ti lidé měli odvrátit. **Oni jsou totiž modláři.** Už slyším ty námitky, bratři a sestry. *Judejci – a modláři? Jak jsi na to přišel, kdes to vyčetl, bratře faráři?* Zkusím to vysvětlit. Modlář je ten, který místo živého a svatého Boha uctívá boha svých vlastních představ. A přesně to dělali ti lidé, kteří přišli za Ježíšem. Oni místo v živého Boha věřili v nebeskou plácačku na mouchy. Copak jste se někdy snažili aktivně zabít všechny mouchy plácačkou? Jistě že ne. Zabíjíme jen ty mouchy, které nám zneprůjemňují život, které nás otravují a štvou. A to vcelku rychle. Švih, plesk – a je po mouše. *Pána Boha štváli ti Galilejci, tak je prostě rychle sprovodil ze světa.* Ale tento úsudek je donebevolající modlářství, z kterého my lidé musíme činit pokání, pokud ho sdílíme.

Jistě, nejsme tak hloupí, abychom takové názory na Boha a jeho jednání vykládali na počkání. Na druhou stranu: Někteří američtí kazatelé hlásali, že Bůh potrestal Haiti zemětřesením, protože na tom ostrově lidé provozovali čáry a magii. A v tomto roce bylo často slyšet, že Bůh některé oblasti světa trestal za hříchy tím, že na ně seslal covid-19. Taková myšlenka je obzvláště zlá, když ji vysloví lidé, jejichž oblast napadená covidem-19 zatím vůbec nebyla.

Slyšíte to? *Bůh potrestal jen ty, kteří si to zasloužili. Mají tedy to, co si vykoledovali. A nás Bůh nepotrestal, protože my si to nezasloužíme. My jsme lepší než oni.*

III. TRPĚLIVÝ BŮH, KTERÝ NÁS PODPORUJE

Bratři a sestry, v tomto ohledu je Písmo velice nejednoznačné. Nabízí různé varianty. Zdá se, že Bible se zuby nehty brání vyslovit definitivní odpovědi. Ano, někdy Bůh trestá svůj lid. Ale trestá ho proto, že svůj lid miluje. Trestá ho proto, že chce ty své milované něčemu naučit, vrátit je zpět z těch cestiček smrti na cestu života. Jindy Bůh netrestá vůbec. Na to si žalmisté často stěžují (např. Ž 73), že podle nich Bůh nechává zlé lidi dál páchat zlo.

A co náš dnešní text? Co vlastně Pán Ježíš říká o Bohu? Mluví o něm jako o nebeské plácačce? Je Bůh podle Ježíše nebeským soudcem a katem v jednom? Ani náhodou! Všimněte si: Pilát nechal zmasakrovat ty ubohé seveřany. Roli Boha v této události Ježíš vůbec nekomentuje. Pilát má za nehty krev těch Galilejců.

A co se týče toho druhého případu: Ta věž v Siloe prostě spadla a zabila 18 lidí. Role Boha v této události je opět nevyjasněná. Ale co víme? Že věže obvykle padají proto, že je lidé špatně postavili, nebo je neudržují v dobrém stavu. Kdo za to může? Nejpravděpodobněji člověk, jeho nedbalost. Nebo jeho chamtivost, protože chtěl ušetřit nějaký peníz a věž nenechal opravit.

A jak vlastně Ježíš vykresluje Boha v podobenství o neplodném fíkovníku? Podle Pána Ježíše je Bůh trpělivost sama. Pokud je soudcem, pak velice shovívavým a trpělivým. On čeká. On čeká dlouho. On umí čekat dlouho na to, až my dospějeme k obrácení. On čeká, až rozpoznáme svou vlastní pýchu, až budeme litovat toho, že nejsme schopni dostatečně milovat druhé lidi. On čeká i na to, že o něm nebudeme vyprávět nepodložené smyšlenky.

A co čeká... Hospodin umí mnohem víc. Chce se dočkat pokory, lásky a pravé víry. A tak nás, ty často neplodné fíkovníky, sám okopává a hnojí. Místo aby nás vykopal a spálil, on nám pomáhá v tom, abychom překročili naše stíny a posunuli se dál. Podporuje nás v tom, abychom byli Kristu zase o něco podobnější. Aktivně nás tedy vede, povzbuzuje a proměňuje svým svatým Duchem. To je úplně jiný obraz Hospodina, bratři a sestry. V Ježíšově podání je to laskavý Bůh, který má s námi i s celým světem trpělivost. Bůh, který nás i tento širý svět má rád.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty jsi pro nás vzorem pokory a milosrdenství. Odpuť nám, že se povyšujeme nad druhé lidi, kterým navíc často dlužíme lásku a soucit. Podepři nás svým Duchem, abychom nesli dobré ovoce, z kterého budou mít lidé kolem nás hojný užitek. Amen.*